

5. Про типові положення про територіальний спортивний туристський клуб : постанова Президії ФСТУ 08.12.01 р. // Спортивний туризм : інформ.-метод. зб. – Київ, 2002. – Вип. 2.
6. Спортивний туризм : інформ.-метод. зб. – Київ, 2002. – Вип. 3.
7. Серкіз Я. І. З Історії українського мандрівництва / Серкіз Я. І. // Проблеми розвитку туризму в Україні і завдання відновлення історичної пам'яті : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – Київ, 2004.

РОЗВИТОК ПІШОХІДНОГО ТУРИЗМУ НА ДНПРОПЕТРОВЩИНІ ЯК ТУРИСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ

Марія Шаповал, Євгенія Тищенко

Дніпродзержинський коледж фізичного виховання

Постановка проблеми. Спортивний пішохідний туризм невід'ємною складовою загальнодержавної системи фізичної культури і спорту він спрямований на зміцнення здоров'я, розвиток зичних, морально-вольових та інтелектуальних здібностей людини. Сучасна індустрія туризму – одна з найбільш швидко прогресуючих галузей світового господарства, яка розглядається як самостійний вид економічної діяльності. Попри всі політичні та соціально економічні негаразди останніх років індустрія туризму стала галуззю народного господарства України. Пішохідний туризм є однією з найдоступніших масових форм активного відпочинку, пізнання та вивчення навколишнього середовища.

Сьогодні головна особливість спортивного пішохідного туризму полягає у тому, що він, на відміну від більшості інших видів спорту, потребує відносно великих видатків, так як, по-перше: розвивається в існуючому навколишньому природному середовищі і не вимагає значних капіталовкладень; по-друге: матеріально-технічне та організаційне забезпечення зазначених заходів у значній мірі здійснюється силами та засобами самих туристів; по-третє: вже склалася і діє громадська система підготовки та підвищення кадрів, яка з мінімальними видатками збоку держави може і надалі ефективно функціонувати.

Однак, на сьогодні, не зважаючи на наявні потенційно великі можливості, свою соціальну і економічну значущість, спортивний пішохідний туризм

в Україні розвинутий недостатньо. Труднощі, з яким зіткнувся в своєму розвитку пішохідний туризм – майже повна відсутність державної та громадської підтримки, сучасної нормативно-правової, методичної та інформаційної бази.

Базовою умовою подальшого динамічного розвитку пішохідного туризму є створення його ефективної національної моделі як масового самодіяльного спорту вищих досягнень, яка б сприяла зростанню спортивної майстерності туристів.

Аналіз досліджень та публікацій. Аналіз наукової літератури дає змогу виділити такі напрями дослідження пішохідного туризму: як соціальний, історичний, економічний, правовий, міжнародний та ін.. окремі питання управління галуззю вивчали відомі вітчизняні вчені: Федорченко В. К., Цибух В. І., Матвієнко А. І., Крачило М. П., Попович С. І., Науменко Г. П., Хлоп'як С. В., Школа І. М. та інші.

Мета: обґрунтувати умови реалізації ефективної національної моделі пішохідного туризму як масового самодіяльного спорту на базі діяльності туристичних маршрутів Дніпропетровської області.

Викладення матеріалу та результати. Україна має достатній ресурсно-туристський потенціал, а деякі групи ресурсів взагалі є унікальними для розвитку пішохідного, самодіяльного туризму кліматичні, які можна оцінити як надзвичайно сприятливі; орографічні, серед яких провідне місце займають гірські ландшафти Українських Карпат, прибережна зона Одещини, спелеологічні ресурси Поділля, які можна оцінити як унікальні, визначні історичні пам'ятки Дніпропетровщини; водні, серед яких дуже важливими є ресурси морських узбереж Чорного та Азовського морів, річкові ресурси, культурно-історичні ресурси, які відіграють надзвичайно важливу роль для задоволення пізнавальних потреб туристів тощо.

Пішохідний туризм охоплює практично всю територію України. Сама назва цього виду туризму вказує на те, що при подоланні маршруту виключається використання транспортних засобів. Погодні умови України дають змогу розвивати пішохідний туризм з березня до листопада. Інколи, за сприятливих погодних умов, наприклад як узимку 2006–2007 рр., пішохідні туристичні походи можна здійснювати впродовж року.

Піший спортивний туризм є специфічною територіальною рекреаційною системою. Його специфічність полягає в тому, що основний контингент

прихильників цього різновиду туризму складає соціально важлива категорія суспільства – учнівська молодь. Для забезпечення змістовної організації відпочинку учнівської молоді на місцевому рівні необхідна розробка регіональних туристських, рекреаційно-оздоровчих, екскурсійних програм, що спираються на місцеві рекреаційно-туристські ресурси. Цей туристський продукт має високу соціальну ціну.

Оскільки 95% території України – це низовини і височини, на яких немає значних природних перешкод на шляху пересування туристів, пішохідним маршрутам переважно надається I категорія складності. Походи II і III категорій складності можна здійснювати лише в Карпатах.

У деяких джерелах цей акт розглядається як негативний для розвитку пішохідного туризму в Україні, але це не так. Хоча нині Карпати є головним районом, де проводяться піші походи, в майбутньому різко зросте використання надзвичайно мальовничих українських височин, які займають майже половину території держави, наприклад Дніпропетровська область. Непересічну красу цього краю першими відкрили іноземці. Кожен рік зростає кількість пішохідних туристів з країн ЄС, які освоюють Кодацьку фортецю, Новобогородицьку фортецю, пороховий острів, відвідують Петриківські розписи, кромлехи, партизанську землянку в Самарському лісі, Попов мис, Курган – могили кошевого атамана І. Д. Сірка, Курган –Майдан тощо. Враховуючи весь комплекс сучасних умов і чинників розвитку нашої цивілізації, пішохідні маршрути мальовничими височинами будуть мати у майбутньому найбільший попит на світовому ринку пішохідного туризму.

Нині лівова частка зафіксованих організованих пішохідних походів припадає н Дніпропетровську область. Що пов'язано з великою різноманітністю природних перешкод. За таких умов туристи не просто отримують незабутні враження і відпочивають, у них є можливість оволодіти всім арсеналом техніки пішохідного туризму.

Загалом Дніпропетровська область майже ідеальне місце для розвитку пішохідного туризму. Окремі частини цілком придатні для екстремального туризму, найбільшою мірою Самарський ліс, скали «Орлине гніздо», Токівський водоспад, пам'ятник природи льодовикового періоду, Дніпровські пороги, ландшафтний заповідник Балка Городище.

Ландшафтне розмаїття тут небачене для Європи на локальній території. У самому місті Дніпропетровськ теж немало цікавих туристичних зон – це Набережна Дніпра, фонтан «Муза», «Білий лебідь», Кам'яні баби, покинута база ППО, Пашена балка, школа майстерня кераміки Сергія Горбаня, «Сімейна лавка», «Дерево щастя», Дніпропетровський цирк, готелі «Дніпропетровськ», «Україна», козацький хутір «Галушківка» та багато інших.

Висновок. Сучасні економічні і соціальні передумови, що склалися в Україні, сформуvalи суспільне замовлення на розвиток системи пішого спортивного туризму.

Питання розвитку пішого туризму треба вирішувати на загальнодержавному рівні. Створена в державі нормативно-правова база поразила умови для його подальшого розвитку, але недостатньо.

Необхідна державна та громадська підтримки задля подальшого інтенсивного розвитку пішого спортивного туризму необхідна розгалужена система туристських маршрутів та їх стабільне функціонування

Базовою умовою. Подальшого динамічного розвитку спортивного туризму є створення його ефективної національної моделі як масового самодіяльного спорту на базі діяльності туристичних клубів. Задля цього треба урахувати рівень розвитку спортивного туризму в інших країнах Західної Європи. Відпрацьовані багаторічною успішною практикою принципи побудови західноєвропейських клубів, їх правила, норми, структура та організація праці є гарним прикладом організації людей на основі спільних інтересів.

Спираючись на більш, ніж сторічний досвід Західної Європи та запозичивши деякі елементи структури та керівництва, і в Україні можливо створити впливову туристсько-спортивну організацію міжнародного значення.

Література:

1. Дутчак М. В. Спорт для всіх в Україні : теорія і практика / М. В. Дутчак. К. : Олімпійська література, 2009. – 279 с.
2. Булатова М. М. Европейский опыт: уроки и ориентиры // Спортивная медицина. – 2007. – № 1. – С. 3–10
3. Закон України «Про туризм» від 18 листопада 2003 року
4. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» від 25 лютого 2004 року
5. Програма діяльності Федерації спортивного туризму України з розвитку спортивного туризму у 2004–2008 роках, протокол 1, п. 7 від 09.06.2001 року

6. Статут Федерації спортивного туризму України (zareєстрований Міністерством юстиції України 08.02.2001 р., свідоцтво 1572)
7. Про класифікацію маршрутів туристських спортивних походів (Постанова Президії ФСТУ 8,1201 р.) Спортивний туризм: інформаційно – методичний збірник. Вип. 2. К., 2002
8. Про типові положення про територіальний спортивний туристський клуб (Постанова Президії ФСТУ –8.12.-1 р.), Спортивний туризм: інформаційно – методичний збірник. Вип. 3. К., 2002
9. Правила проведення туристських подорожей з учнівською і студентською молоддю України. Наказ Міністерства освіти України 96 від 06.04.1999 р.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ
СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧОГО
ТУРИЗМУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Мар'яна Мілянecь, Людмила Заневська

Львівський державний університет фізичної культури

Постановка проблеми. Полтавщина була, є і буде краєм туризму у всіх його проявах. Вона має давні й гарні туристські традиції знаних і кваліфікованих туристських лідерів, а головне – чудові історико-етнографічні та економіко-географічні передумови, перспективи розвитку цієї специфічної галузі економіки і невід'ємної складової частини життєдіяльності кожної нормальної людини. Пізнання світу, передусім свого рідного краю, своєї малої Вітчизни, є життєвою потребою виховання у собі патріотизму, без чого людина у цьому житті не може і не здатна повноцінно розвиватися.

Отже, інформаційне забезпечення активного туризму стає нагальною потребою для подорожуючих.

Мета дослідження – розроблення інформаційного забезпечення спортивно-оздоровчого туризму Полтавської області та створення нової туристичної інформації засобами СУБД Access.

У роботі використано такі **методи дослідження**: аналіз спортивно-туристичних видань, узагальнення, контент-аналіз.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проаналізовано: проблеми інформаційного забезпечення розвитку різних видів туризму [1, 2]; інфор-